

Kinh nghiệm sử dụng nấm đối kháng Trichoderma phòng chống bệnh chết rũ rau màu

Muốn hạn chế cây trồng bị chết rũ cần đưa nấm đối kháng vào đất ngay trước khi trồng đồng thời bổ sung định kì trong suốt quá trình sinh trưởng của cây nhất là những thời điểm cây mẫn cảm với bệnh chết rũ...

Ruộng cà chua được bổ sung nấm đối kháng Trichoderma

Việc phòng chống bệnh chết rũ rau màu nói riêng và cây trồng cạn nói chung bằng chế phẩm nấm đối kháng (Trichoderma) đã và đang tỏ ra có hiệu quả cao và được nhiều nông dân chú ý. Song đây là đối tượng sinh học và có cơ chế tác động khác hẳn với thuốc hóa học nên người sử dụng cần phải nắm rõ và biết cách sử dụng mới đạt hiệu quả cao. Bài viết này xin được giới thiệu cơ chế tác động của nấm đối kháng và kinh nghiệm giảm thiểu chết rũ rau màu bằng loại nấm này của nông dân một số vùng chuyên canh tỉnh Hải Dương.

Nấm đối kháng (Trichoderma) có khả năng ức chế các vi sinh vật gây hại trong đất trồng, cạnh tranh dinh dưỡng với chúng và kích thích rễ cây phát triển nhanh hơn. Mặt khác, nấm còn giúp cố định đạm tốt hơn, làm đất tơi xốp, giữ ẩm lâu, phân giải các chất hữu cơ trong đất nhanh hơn... Vì vậy muốn hạn chế cây trồng bị chết rũ cần đưa nấm đối kháng vào đất ngay trước khi trồng đồng thời bổ sung định kì trong suốt quá trình sinh trưởng của cây nhất là những thời điểm cây miễn cảm với bệnh chết rũ.

Tùy theo lượng nấm đối kháng có trong mỗi chế phẩm mà nông dân có thể dùng với liều lượng khác nhau (áp dụng theo khuyến cáo của nhà sản xuất). Chế phẩm có tác dụng cao khi được trộn cùng phân chuồng để bón hoặc được nhân nhanh trong dung dịch nước đường rồi tưới vào vùng rễ cây trồng. Thậm chí được sử dụng vào lúc ủ phân chuồng để nhân nhanh số lượng và giúp các chất hữu cơ trong phân chuồng phân giải nhanh hơn, vi sinh vật có hại ít phát sinh phát triển.

Việc sử dụng nấm đối kháng sau gieo trồng để hạn chế bệnh chết rũ cho rau màu sẽ khác nhau ở mỗi cây trồng. Tùy theo thời gian sinh trưởng của mỗi loại rau màu khác nhau mà số lần sử dụng nấm đối kháng cũng nhiều, ít khác nhau. Thời điểm cần bổ sung nấm vào vùng rễ cây cũng khác nhau phụ thuộc vào thời kì miễn cảm với bệnh chết rũ của mỗi cây trồng (cây hành miễn cảm với bệnh ở giai đoạn còn non nhưng cà chua, dưa bầu bí lại chết rũ nhiều thời kì mang quả). Nên ưu tiên sử dụng nấm đối kháng bổ sung vào vùng rễ cây trồng khi thời tiết có mưa kéo dài hoặc cây trồng trong giai đoạn miễn cảm với bệnh chết rũ.

* Chú ý:

+ Vì là chế phẩm sinh học nên khi sử dụng nông dân không được trộn cùng phân bón hóa học để tưới hoặc bón hay phun cùng thuốc bảo vệ thực vật hóa học.

+ Muốn nấm phát huy tác dụng cao cần thúc đẩy nấm nhân nhanh số lượng bằng cách hòa vào dung dịch nước đường trong 12-24 giờ hoặc hòa cùng nước phân chuồng để tưới. Nếu thời điểm dùng nấm đối kháng cũng cần phải bón phân hoặc thuốc trừ sâu hóa học thì nên dùng cách nhau 2-3 ngày.

+ Chế phẩm nấm đối kháng cần được sử dụng ngay sau khi sản xuất là tốt nhất. Không nên để quá dài hoặc quá hạn sử dụng nấm sẽ bị hư hại vô tác dụng. Bảo quản nấm cũng đòi hỏi phải cẩn thận, cần để nơi thoáng mát, khô ráo và không gần các sản phẩm hóa học...

Nhiều nông dân vùng chuyên canh rau màu ở Hải Dương đã sử dụng thành công nấm đối kháng nhằm khống chế bệnh chết rũ rau màu trên các cây trồng có giá trị kinh tế cao như cà chua, hành tỏi, dưa bầu bí... Kinh nghiệm của họ trên các cây trồng này là:

+ Đối với cây dưa, bầu, bí: Sử dụng nấm đối kháng ngay từ khi làm bầu cây con (trộn cùng phân chuồng với một lượng nhất định rồi làm bầu đất). Tiếp đó bổ sung nấm đối kháng vào các luống đất nhằm xử lý mầm bệnh trước khi gieo trồng (phun chế phẩm

hoặc bón cùng phân chuồng). Giai đoạn sau trồng họ bổ sung định kì cho cây từ 2-3 lượt tập trung vào các thời điểm: cây dưa bò được 1m, cây đang nuôi quả và thời kì quả báo chín.

+ Với các cây họ cà (cà chua, ớt, cà tím...): Bổ sung nấm đối kháng vào các thời điểm: cây con trong bầu, trước hoặc ngay sau khi trồng, thời điểm cây bắt đầu ra hoa đậu quả, thời điểm cây mang quả rộ và thời điểm đang thu hoạch rộ trên cây.

+ Riêng các cây thuộc họ hành tỏi: Tập trung bổ sung nấm đối kháng vào đất trồng, vùng rễ cây ngay ở giai đoạn đầu vụn (giai đoạn mầm cảm nhất của cây hành với bệnh chết rũ). Nấm đối kháng được trộn cùng phân chuồng rắc đều vào luống đất để bón lót. Khi hành bật khỏi mặt rạ 5-10cm tưới tiếp nấm lần 2. Lần cuối cùng bổ sung nấm vào vùng rễ cây hành tỏi sau lần 2 khoảng 10-15 ngày.

Trần Thị Liên
Trạm Khuyến nông huyện Nam Sách, Hải Dương